Od redakcji

Wreszcie ukazuje się planowany na czerwiec *Biuletyn GUST*. Na swoje usprawiedliwienie mamy tylko tyle, że jest to numer jubileuszowy (dziesiąty) oraz to, że w związku z organizacją konferencji w Toruniu pierwsza część roku 1998 była niezwykle pracowita dla GUST-u.

Zeszyt niniejszy miał w zamierzeniu odzwierciedlać ważniejsze wydarzenia, jakie odbyły się w tym roku, w szczególności chcieliśmy omówić problemy poruszane na spotkaniu w Saint Malo (spotkanie europejskie), w Bachotku (międzynarodowe spotkanie GUST-u) oraz w Toruniu (spotkanie ogólnoświatowe).

Oprócz tematyki konferencyjnej numer zawiera oczywiście artykuły TEX-niczne, które, co warto podkreślić, w znacznym stopniu stanowią rozwinięcie materiałów prezentowanych w Bachotku. Mamy nadzieję, że jest to początek lepszych czasów – do tej pory z trudnością udawało się wydobyć od uczestników spotkania w Bachotku „zeznania na piśmie".

Konferencja w Bachotku była też okazją do dokonania podsumowania działalności naszego stowarzyszenia. Warto przypomnieć ważniejsze dokonania GUST-u w minionych trzech latach:

- udostępnienie na zasadach *public domain* fontów PL oraz trzech innych krojów (QuasiPalladio, QuasiTimes, Antykwa Toruńska) w formacie postscriptowym Type 1;
- udostępnienie wielu narzędzi ułatwiających współpracę TEX–PostScript;
- zorganizowanie wyjazdu dużej grupy polskich TEX-owców na konferencję do Pappendal (Holandia) w 1995 roku;
- współudział w opublikowaniu CD TEX Live 3 – wieloplatformowego, bogatego oprogramowania TEX-owego, zawierającego polskie pakiety i dokumentacje;
- zorganizowanie światowej Konferencji TUG w Toruniu latem tego roku.

Tradycyjnie przepraszając za opóźnienie wydania *Biuletynu*, obiecujemy, że następny numer ukaże się jeszcze w tym roku.

Redakcja

Konferencje

EuroTEX '98 w St. Malo

Tomasz Przechlewski

W konferencji EuroTEX '98 w St. Malo (Bretania, Francja) wzięło udział czterech delegatów z Polski, a mianowicie: Krzyś Leszczyński, Tomasz Przechlewski, Jola Szelatyńska i Staszek Wawrykiewicz. Ponadto okazało się na miejscu, że wprawdzie Kaja Christiansen reprezentuje Danię, ale urodziła się w Warszawie, gdzie zdążyła także skończyć matematykę na UW. Kaja, która jest członkiem zarządu TUG, oczywiście doskonale mówi po polsku. Z nacji sąsiednich były także dwie osoby z Republiki Czeskiej (Petr Sojka i Hàn Thế Thành). Trzy z Rosji (Sasza Berdnikow, Irina Machowaja i Sergiej Lesenko), Janka Chlebíková ze Słowacji oraz Gyöngyi Bujdosó z Węgier. W konferencji wzięło udział 112 delegatów z 17 krajów, w tym 52 osoby z Francji.

Podróż do St. Malo

Wspomniana wyżej czwórka jechała do St. Malo razem samochodem i dotarła – nocując po drodze w Berlinie i Paryżu – o godzinie 1 w nocy 29 marca. Czekała na nas cierpliwie Barbara Auzeby, organizatorka konferencji. Po przekazaniu nam kluczy do hotelu oraz podstawowych informacji, Barbara na pożegnanie powiedziała, że powinniśmy przestawić zegarki na drugą bo właśnie godzinę temu nastąpiła zmiana czasu z zimowego na letni! Po raz pierwszy większość z nas była zakwaterowana w tak niecodziennym hotelu jak ten w St. Malo. Nie było w nim obsługi, za wyjątkiem jednej osoby przychodzącej „do pracy" na dwie bodajże godziny w porze śniadania. Potem samoobsługa – do pokoju wchodziło się bezpośrednio z ulicy, po wstukaniu odpowiedniego kodu na klawiaturze przy drzwiach. Z centralnej klawiatury można było wynająć pokój, posługując się kartą kredytową. Za nas zrobiła to Barbara, a wspomniane wyżej klucze nie należy rozumieć dosłownie – Barbara przekazała nam 8-cyfrowy kod, po wstukaniu którego o godzinie 3 wreszcie mogliśmy udać się na spoczynek.

W niedzielę 29 marca, przed zasadniczą konferencją, można było wziąć udział w szkoleniach. Z planowanych przez organizatorów czterech do wyboru zostały trzy, ponieważ szkolenie prowadzone przez Phila Taylora zostało w ostatniej chwili anulowane. Pozostały do wyboru: „Comment débuter avec LaTeX" (Michèle Jouhet), „Approfondir LaTeX" (Éric Picheral) oraz „Producing advanced PDF documents with TeX" (Hans Hagen).

Wszyscy Polacy wzięli udział w szkoleniu H. Hagena, z tej prostej przyczyny, że pozostałe prowadzone były po francusku. Wprawdzie Staszek Wawrykiewicz włada tym językiem, ale z kolei LaTeX nie jest tym tematem, w którym czułby on potrzebę doinformowanie się. Większość uczestników konferencji, zapewne z powodu nieznajomości języka, również wybrała szkolenie dt. PDF-a, także na sali było prawie 100 osób!

Szkolenie było bardzo interesujące. Hans rozpoczął od podstaw, ale szybko przeszedł do rozważań na temat zasad projektowania dokumentów elektronicznych. Te bardzo ciekawe rozważania ilustrował imponującymi przykładami „z życia". Wszystko wykonane za pomocą TeX-a/PDFTeX-a oraz zestawu makr (właściwie formatu) ConTeXt.

Program konferencji

W poniedziałek rano Michel Goossens oficjalnie otworzył konferencję. Pierwsza sesja zatytułowana była „Fonts, maths and encoding", a pierwszym mówcą Richard Southall. Richard opisał, jak zaprojektował, wykorzystując TeX-a i METAFONT-a książkę telefoniczną. Ponieważ całe przedsięwzięcie było realizowane w USA, gdzie nasycenie aparatami telefonicznymi jest jedne z większych w świecie, podstawowym problemem było takie upchnięcie informacji, żeby zaoszczędzić jak najwięcej papieru. Po prostu grubszych książek już robić nie sposób, a wydawnictwo wielotomowe, jako niepraktyczne, nie wchodziło w rachubę. W tym celu Richard użył specjalnie zaprojektowanej czcionki w stopniu zaledwie 5 punktów. Pomimo tego pismo to było zadziwiająco czytelne.

Następnie Janka Chlebíková zaprezentowała SGML-owy system Euromath, który w założeniu ma pomagać matematykom w ich pracy naukowej. Nawiasem mówiąc, system ten rok wcześniej był prezentowany na konferencji w Bachotku przez Aleksandra Słomińskiego. Jest to system komercyjny.

Z kolei M. Clasen i U. Vieth zaprezentowali propozycję nowych fontów matematycznych w układzie 8-bitowym. W układzie takim nie ma np. potrzeby sięgania po takie sztuczki, jakie stosuje się przy definiowaniu `\Longrightarrow` i podobnych znaków w fontach CM (np. `\Longrightarrow` to w rzeczywistości znak równości oraz znak `\Rightarrow`). Kodowanie to zawiera także pełen zestaw greckich liter zarówno dużych jak i małych, podczas gdy w fontach CM znajdują się one w kilku fontach.

Przedostatnim mówcą w rannej sesji był Sasza Berdnikow, który przedstawił różne warianty kodowania alfabetów cyrylicznych. Jako ostatni zaprezentował się Hirotsugu Kakugawa, przedstawiając bibliotekę VFlib, oferującą wsparcie dla różnych rozdzajów formatów fontów (pk, T1, true type itd.).

Po obiedzie rozpoczęła się sesja zatytułowana „PDF and tools". Rozpoczął ją Hàn Thế Thành przedstawiając swój program PDFTeX (PDFTeX był bliżej przedstawiony w poprzednim numerze biuletynu GUST). Z kolei Sergiej Lesenko zaprezentował „konkurencyjny" program do generowania dokumentów w formacie PDF, a mianowicie DVIPDF. Podstawowy problem związany z tym programem jest taki, że od 4 lat jest on w fazie pre alfa, tzn. Sergiej cały czas o nim mówi (pierwszy raz bodajże na konferencji TUG '95) ale nikomu nie udostępnił do tej pory ani źródeł ani programu wykonywalnego.

Z kolei Thomas Esser opowiadał o instalacji, konfiguracji i pielęgnacji popularnego w świecie UNIX-owym systemu teTeX, którego jest autorem. Następnie Roger Kehr przedstawił program XINDY, który ma być następcą MAKEINDEX-a, tyle że o dużo większych możliwościach.

Po przerwie Sasza Berdnikow mówił o problemach z literami akcentowanymi w TeX-u zaś Sebastian Rahtz przedstawił pakiet `fancyver`, będący rozwinięciem pakietu `verbatim`. Pozostałe dwie prezentacje dotyczyły problemów posługiwaniem się TeX-em w środowisku francuskojęzycznym.

Pierwszy dzień konferencji zakończył bankiet z okazji 10-lecia istnienia Francuskiej Grupy Użytkowników TeX-a (GUTenberg).

Następnego dnia Petr Sojka opisał projekt stworzenia elektronicznej repliki encyklopedii Otto. W oryginale było to 28-tomowe dzieło powstałe w latach 1888–1908. Wersja elektroniczna została wykonana w formacie PDF, w taki sposób, że zachowano jej oryginalny wygląd (nawet z dokładnością co do miejsca złamania stron) dodając jednocześnie możliwości hipertekstowe (odsyłacze, wyszukiwanie fraz, itp.). Projekt o takiej wielkości kolejny raz demonstruje prawie nieograniczone możliwości systemu TEX. Następnie Robert Sutor i Angel L. Diáz pokazali nowy produkt firmy IBM o nazwie Techexplorer. Idea tego programu była cokolwiek niejasna, w skrócie można go określić jako przeglądarkę obsługującą lepiej formuły matematyczne niż Netscape czy MS Explorer. W szczególności program ten interpretuje LATEX-ową składnię wzorów matematycznych, ale z wieloma ograniczeniami. Całość nie wypadła przekonująco. Sesję zakończyły dwie prezentacje w języku francuskim.

Po obiedzie Michel Goossens przedstawił „gorący" temat, mianowicie mówił o standardzie XML. Na temat przyszłości tego standardu mówił w następnej prezentacji Murray Maloney.

Najlepszą prezentacją zostało wybrane wystąpienie Rogera Kehra nt. programu XÎNDY. W zgodnej opinii uczestników był to dobry wybór.

Równolegle z EuroTEX-em odbywała się konferencja RIDT '98 (*Raster Image and Digital Typography*). Wprawdzie obie imprezy odbywały się osobno ale na przerwach i w kuluarach uczestnicy mogli się spotkać i porozmawiać. W konferencji RIDT '98 uczestniczyli m.in. John Hobby (METAPOST) i Peter Karow (założyciel URW).

Klasztor Mont-Saint-Michel

W środę 1 kwietnia uczestnicy konferencji mogli albo wybrać się na zwiedzanie klasztoru Mont-Saint-Michel albo biblioteki w Avranches. Oba te miejsca są bardzo znane. My wybraliśmy się do klasztoru Mont-Saint-Michel, oddalonego od St. Malo o około 40 km. Dotarliśmy tam autobusem jadąc wzdłuż bardzo malowniczego wybrzeża, najpierw wysokiego i skalistego a potem łagodnie piaszczystego tak jak te w okolicach Gdańska. Minęliśmy po drodze wiele malowniczych miejscowości, a nawet zajechaliśmy na chwilę na farmę ostryg. Sam klasztor, budowany przez kilka setek lat, robi oczywiście ogromne wrażenie.

Po obiedzie i pożegnaniu się wyruszyliśmy w drogę powrotną. Tym razem jechaliśmy w piątkę z Erikiem Frambachem do Groningen. Tam przenocowaliśmy, następnego dnia wraz z Erikiem i Keesem van der Laanem zwiedziliśmy miasto, zaś po południu ruszyliśmy dalej. W Gdańsku byliśmy w piątek o godzinie 8 rano.

◇ Tomasz Przechlewski

Nareszcie znów w Bachotku!

Marcin Adamski

Kiedy kończyła się zeszłoroczna, jubileuszowa piąta, Ogólnopolska Konferencja BachoTEX'97, myśleliśmy, że do następnej nie doczekamy – a to dlatego, że, bez żadnej przesady, zadusi nas tęsknota. Ale jednak tych około 360 dni jakoś minęło, i od popołudnia 29 kwietnia 1998 r. znów spotkaliśmy się nad pięknym jeziorem Bachotek. Wcześniej były różne pomysły nt. „gdzie by tu indziej zorganizować doroczną konferencję", ale w końcu stanęło jednak na Bachotku – i w sumie dobrze, bo jest tam naprawdę ładnie (chociaż i tym innym miejscom nie można odmówić uroku), a poza tym sprawy organizacyjne są już dotarte. W tym miejscu dziękujemy, po raz tysiączny, Organizatorom, a i pracownikom Ośrodka UMK, boć przecież nic tu nie nastąpiło „samosie"!

Jak zwykle, konferencja to masę zajęć merytorycznych, ale i „imprez towarzyszących" (z tradycyjnym ogniskiem na czele – szkoda że akurat w piątek...). Udało się także wykroić trochę czasu dla bliskich i znajomych, choćby po to, żeby razem poobserwować piękną dobrzyńską przyrodę. Zupełnie na przykład nie przeszkadzaliśmy perkozom, które miały gniazda dosłownie tuż obok sali wykładowej. Były też dla chętnych rowery wodne, kajaki i łódki.

Świetnym pomysłem były koszulki TEX-owe, które każdy z uczestników dostał na początku konferencji. Nie tylko były ładne, ale dzięki nim nasza grupa wyróżniała się spośród innych gości ośrodka.

Jeśli chodzi o sprawy GUST-u, to w piątkowe popołudnie odbyło się jego Walne Zebranie. Tak się rozobradowaliśmy, że trwało ponad dwa razy dłużej, niż zaplanowane półtorej godziny. Jednogłośnie przyjęto wniosek o udzielenie absolutorium ustępującemu zarządowi. Prezesem Grupy na kolejną kadencję został Tomasz Przechlewski. Oprócz spraw organizacyjnych miała miejsce na zebraniu bardzo miła uroczystość – nadanie honorowego członkostwa Hannie Kołodziejskiej, Keesowi van der Laanowi i Markowi Ryćko.

Oczywiście, najwięcej czasu poświęciliśmy jednak TEX-owi jako takiemu (no, ma się rozumieć, z przyległościami). Można powiedzieć, że zaczęło się w pewnym sensie od podsumowania. Mianowicie, na początku konferencji, po otwarciu przez

JE Prezesa, została wręczona nowoustanowiona nagroda: GUSTaw. Jej pierwszym laureatem został Janusz Marian Nowacki, za pracę nad polskimi fontami PostScript-owymi, pakietem Poligraf i dużo więcej. W sobotę Laureat opowiadał nam o swoich problemach z komputerową rekonstrukcją Antykwy Półtawskiego, a także o projektowaniu komputerowych fontów w ogóle i znaków w szczególności.

Wykłady rozpoczął Bogusław Jackowski. Przekonywał nas o pożytkach stosowania grafiki wektorowej, a w jej kontekście o wykorzystaniu PostScript-a. Także i formatom bitmapowym poświęcił dużo miejsca, bo również z nimi przy użyciu PostScript-a możemy sobie świetnie poradzić. Jasne jest, że „przekonywał" nie oznacza tu „agitował", ale przede wszystkim dowodnie pokazywał, że warto.

Łączenie TEX-a z PostScript-em to w ogóle temat, któremu w Bachotku poświęca się wiele uwagi, a w którym specjalizuje się Silna Grupa z Gdańska, czyli Jacko, Piotr Pianowski i Piotr Strzelczyk. Zaprezentowali nam teraz nowy przybornik: narzędzia konwersji TIFF → EPS i TTF → Type42 (to ostatnie, jako że Type42 to format PostScript-owy, umożliwia w praktyce korzystanie w TEX-u z fontów TTF bez potrzeby zatrudniania Fontographera czy FontMongera), program PF2AFM (przydatny jeśli chcemy skorzystać z niekompletnych fontów dostarczonych przez producenta, tzn. bez pliku metrycznego, AFM), a także zestaw makr Colormap do modyfikacji grafiki bitmapowej z wnętrza TEX-a.

Autorzy zademonstrowali nam również najnowszą wersję przeglądarki PS_VIEW.

O innych sposobach radzenia sobie za pomocą TEX-a i PostScript-a w codziennych sytuacjach opowiadał nam Adam Kolany. Mówił np. o tym, jak można sobie zorganizować i przetwarzać za pomocą TEX-a tekstowe bazy danych, albo przy użyciu PostScript-a pokolorować fragmenty tekstu.

Kees van der Laan pokazał bardzo ładne „kafelkowania", tzn. wypełniania obszaru powtarzalnymi (chociaż wcale nie monotonnymi!) motywami. Pokazał też, że ich zaprogramowanie w języku PostScript czy METAFONT jest w wielu przypadkach dużo prostsze niż można by przypuszczać.

Przed przekazaniem jakichś danych TEX-owi do obróbki, trzeba je nieraz wstępnie przetworzyć w jakimś innym programie. Ryszard Kubiak proponował użycie do tego języka funkcyjnego Haskell, popierając to jego omówieniem i przykładami.

O języku może na początek nieco trudnym (także i przez to, że wymaga od użytkownika dużej dyscypliny), ale w coraz nowych miejscach przyjmowanym jako standard, a mianowicie o SGML-u, mówili Piotr Bolek i Adam Dawidziuk. I znów: nie teoretycznie, tylko na przykładzie tego, jak sami złożyli kilkudziesięcioarkuszową książkę naukową. Korzyść z SGML-a jest m.in. taka, że przetwarzając ten sam SGML-owy plik jednym stylem otrzymamy dokument TEX-owy, czyli do publikacji na papierze, a innym – dokument elektroniczny, do (z chwili na chwilę powszechniejszej) publikacji w sieci czy na kompakcie.

Piotr Bolek pokazał nam także możliwości pakietu LATEX2HTML, za pomocą którego otrzymujemy w formie gotowej do Pajęczyny nie tylko proste dokumenty typu „listu do cioci", ale i bardziej skomplikowane, zawierające grafikę, wzory itp.

Także publikacji elektronicznych dotyczył wykład Imci Prezesa Tomasza Przechlewskiego. Zajął się on mianowicie formatem PDF (dokumenty tak zapisane spotyka się teraz w sieci dość często, np. na GUST-ownym serwerze `http://www.gust.org.pl`). Czytanie PDF-ów jest łatwe, bo program Acrobat Reader firmy Adobe jest darmowy (`http://www.adobe.com/prodindex/acrobat/readstep.html`), Prezes zatem mówił głównie o ich generowaniu. Można tu użyć narzędzi Adobe, ale, niestety, kosztują one całkiem sporo setek dolarów. Natomiast użytkownicy TEX-a są w tej dobrej sytuacji, że mają

PDFTEX-a. Mogliśmy na wykładzie zobaczyć różne dokumenty PDF-owe.

Stanisław Wawrykiewicz przedstawił kompakt TEXlive 3, wydany wspólnie przez kilka lokalnych grup TEX-owych, którą to płytkę wszyscy uczestnicy otrzymali w materiałach konferencyjnych – dzięki! (Do pozostałych członków GUST-u płytka została rozesłana po konferencji.) Potem StaW, jako w szczególności operator GUST-ownego serwera FTP (ftp.gust.org.pl/TeX), omówił kilka nowych programów i pakietów, m.in. udostępnionych podczas konferencji EuroTEX'98 w St-Malo w Bretanii w marcu.

Wielu TEX-owców używa w swojej pracy edytora Emacs. Pakiet AUCTEX, usprawniający w nim kompilację i podgląd dokumentów, korektę błędów itd., zaprezentował nam Ryszard Kubiak.

Wydawnictwa często nie lubią TEX-a. Dlaczego tak jest, objaśniał nam Marek Battek.

O problemie „TEX a sprawa polska" mówił Marcin Woliński. Pokazał m.in. bardzo ciekawy program do analizy morfologicznej języka polskiego (ftp.mimuw.edu.pl/~polszczyzna). Głównym jednak tematem była kwestia polonizacji LATEX2ε. Polscy użytkownicy powinni używać pakietu PLATEX, autorstwa Mariusza Olko i samego Marcina, a to dlatego, ze jest on opracowany starannie właśnie pod kątem języka polskiego, natomiast „standardowy" dla LATEX2ε pakiet Babel jest z założenia wielojęzyczny, więc zawiera różne kompromisy, a przy tym jego część polska pozostawia nieco do życzenia.

Stanowi obecnemu i perspektywom programów TEXspell oraz Ispell, służących do sprawdzania pisowni polskich dokumentów, poświęcił swoje wystąpienie Włodzimierz Macewicz.

Bardzo ciekawy program przedstawili nam Piotr Chrząstowski i Marcin Engel: SYBISLAW, czyli System Bibliografii Slawistycznej (do pomocy w redagowaniu „Słownika Slawistycznego"). Został on napisany w Pascalu, ale dane do przetwarzania są w formacie LATEX-owym. Dzięki temu można np. łatwo kontrolować różnorodne diakrytyki występujące w językach słowiańskich. Poza tym, dane są czytelne bezpośrednio i tak też można je wprowadzać i modyfikować, chociaż, oczywiście, autorzy systemu nie zapomnieli też o bazodanowych formularzach itp.

Jeden z najciekawszych, zdaniem niżej podpisanego, wykładów wygłosił Petr Olšak: o czeskich i słowackich standardach typograficznych, fontach, znakach diakrytycznych, a także o działalności Czeskiej i Słowackiej Grupy Użytkowników TEX-a (CSTUG). Chyba największą naszą zazdrość wzbudziła lista literatury TEX-owej dostępnej po czesku, a zwłaszcza tej przez Czechów napisanej... Po czesku także był prowadzony sam wykład. Lwią część rozumieliśmy bezpośrednio (to naprawdę nie jest trudne, chociaż, oczywiście, nie jest też tak do końca trywialne), a tam, gdzie trzeba, poratował tłumaczeniem Marek Battek.

Bardzo ciekawy, a nawet pasjonujący, był wykład kończący wspólną część konferencji (potem były warsztaty dla chętnych). Andrzej Tomaszewski opowiadał mianowicie o projektowaniu znaku graficznego dla wydawnictwa Tum z Gniezna, a także o opracowywaniu typograficznym dla tego wydawnictwa Owidiuszowego atlasu ryb. To było naprawdę coś fascynującego!

Jak to zwykle bywa, konferencyjne dni minęły jak z bicza trzasnął. Ale z dwóch możliwości na pewno lepszy jest niedosyt niż przesyt... Poza tym jest w ten sposób silniejsza motywacja, żeby przyjechać znów za rok. A kto się nie mógł doczekać, mógł się wybrać w sierpniu do Torunia na TUG Meeting czyli doroczną Światową Konferencję TEX-ową, której organizację przyznano w tym roku właśnie Polsce.

Zresztą, następny BachoTEX już przecież niedługo, już przecież niedługo, już...

◇ Marcin Adamski
adamski@impan.gov.pl

BACHOTEK '98 – PROGRAM – PROGRAMME

TEX standard publikacji naukowych i technicznych

30.04.1998 (CZWARTEK/THURSDAY)

Bogusław Jackowski: *PostScript: remedium na niesforną grafikę (tutorial)* [*PostScript: a Remedy to Disobedient Graphics (tutorial)*].

Streszczenie: W trakcie wykładu omówiono podstawowe rodzaje dyskretnej grafiki komputerowej (grafika czarno-biała, cieniowana, paletowa, RGB, CMYK i inne). Poruszono zagadnienia związane z odtwarzaniem grafiki na urządzeniach rastrowych (rodzaje rastrów, efekt Moire, wygładzanie, itp.) oraz najczęściej spotykane w tej dziedzinie sposoby kompresji danych. Wykład zakończył przegląd najpopularniejszych formatów graficznych, takich jak PCX, GIF, TIFF, JPEG, dokonany pod kątem możliwości PostScript-u i wykorzystania tych formatów jako ilustracji w dokumentach TEX-owych.

Abstract: The basic kinds of discrete computer graphics was presented (the black-and-white, the shadowed, the palette, RGB, CMYK and other kinds of graphics). Topics related to retrieving graphics on raster devices was discussed (kinds of screen, Moire's effect, smoothing, etc.) together with the known ways of data compression. The lecture was crowned with a survey of the most popular formats of graphics: PCX, GIF, TIFF, JPEG, with a stress on the capabilities of PostScript and how to use them for illustrations in TEX documents.

Ryszard Kubiak: *Język funkcyjny Haskell – kolejne narzędzie wspomagające pracę w TEX-u* [*The Functional Language Haskell – Yet Another TOOL Supporting Work with TEX*].

[Patrz str. 57 w niniejszym Biuletynie.]

Abstract: The users of TEX frequently come across situations when they must preprocess their data before these are passed to TEX. TEX itself, although its power is equivalent with the Turing machine, is directed towards generating an elegant typesetting and is not best prepared to serve in non-standard situations: the programs get overcomplicated.

There is a custom that script languages, such as AWK or PERL, are used for the preprocessing. Especially AWK, thanks to its compact notation, effectiveness and portability, has become quite popular. Of course, everybody is using tools he/she is best acquainted with and which best suit his/her needs. The author of this lecture has gained some experience in using Haskell for generating TEX/LATEX data.

The Haskell language belongs to the family of functional languages. The language does not have an assignment statement. It does not have any instructions at all. There are just expressions which can be evaluated. A typical functional program defines a series of constants, functions in most cases. After loading such a program into the memory we may require evaluating a given expression.

The basics of the functional programming paradigm was discussed and an example of how Haskell can be used to generate TEX data was presented.

Kees van der Laan: *PostScript i* METAFONT *w dekarstwie* [*Tiling in PostScript and* METAFONT].

Abstract: Drawing tilings by computer is discussed. Examples are borrowed from literature. New are their included METAFONT and PostScript programs, with sometimes a new variation of a picture.

Stanisław Wawrykiewicz: *Prezentacja TEXlive 3* [*A presentation of TEXlive 3*].

Stanisław Wawrykiewicz: *Omówienie nowych programów środowiska TEX-owego* [*A discussion on new programs in TEX environment*].

Marcin Woliński: *Groch z kapustą (garść ciekawostek około TEX-owych)* [*A few interesting problems related to TEX*].

Marcin Woliński: *LATEX2ε a sprawa polska (tutorial)* [*LATEX2ε and the Polish Language (tutorial)*].

[Patrz str. 14 w niniejszym Biuletynie.]

Abstract: The stage of the development of LATEX: what we have there and what is missing; why we love PLATEX (and not babel); (a brief) handbook on how to install PLATEX; PLATEX User's Manual; NFSS – what it is and what it means for polonizing TEX; on the magical abbreviations OT1, T1, OT4, CM, PL, EC. . . ; LATEX and the Polish fonts Type1.

Adam Dawidziuk i Piotr Bolek: *SGML – nowy etap w rozwoju TEX-a* [*SGML – a New Stage in the development of TEX*].

[Patrz str. 32 w niniejszym Biuletynie.]

Abstract: In the era of multimedia publications there is a need to write documents in a form independent from the final medium of presentation. So far, SGML is the only reasonable approach to the problem. A natural consequence of the existence of the standard is a need for tools able to convert a structured text to a form suitable for printing on paper. A batch system would be the best (if such a one is possible in this case). In the Polish environment there is no choice between troff and TEX as the latter is much better adapted to local customs.

We come to the stage of "SGML" thanks to the general development of hardware and software. On PC AT typesetting a few dozens of pages long brochure required a highly optimized style based on plain.tex. LATEX 2.09 might block the machine immediately being, in principle, unmodifiable. With an advent of a 486 processor and with LATEX2ε the "lazy" users have began to enjoy more comfort. Linux, LATEX2ε, METAPOST, X11, perl 5.0, SGML, emacs and a 166 Mhz Pentium + 32MB RAM + 2GB HDD allow for a comfortable work in real-time with documents exceeding 40 printed sheets. Inputing the text by an author is simple, a conversion to TEX is automatic, "TEX-ing" is reduced to designing a layout which is what in using TEX is the nicest part. Such a way of preparing documents enforces a more precise design of layouts and discourages from digging in the sources. We gain a good deal of flexibility as far as creating the final layout of the printed version of a publication is concerned.

1.05.1998 (PIĄTEK/FRIDAY)

Ryszard Kubiak: [*AUCTEX*].

Streszczenie: AUCTEX jest pakietem do edytora Emacs ułatwiającym wprowadzanie tekstów TEX-owych oraz ich kompilację, podgląd i korektę błędów. Po załadowaniu pliku TEX-owego do edytora, mamy do dyspozycji dwie grupy poleceń. Pierwsza grupa przyspiesza wprowadzanie tekstu: pojedynczy klawisz może oznaczać wpisanie do tekstu całej komendy lub środowiska TEX-owego. Druga grupa pozwala spod edytora wywoływać proces kompilacji tekstu, przy czym istnieją ułatwienia do zarządzania pracą z dokumentami wieloplikowymi. W systemach wieloprocesowych możemy uzyskać efekt prawie WYSIWYG: w jednym okienku jest redagowany przez nas plik TEX-owy, a w sąsiednim prawie natychmiastowy podgląd wyników.

Abstract: AUCTEX is an Emacs package supporting introducing TEX texts, their compilation, previewing and error correction. After loading a TEX file into the editor we get access to two groups of commands. The first of them accelerates inputting the text: a single keyboard key may mean inserting a whole TEX command or a LATEX environment. The other group allows to call compilation from the level of the editor. Facilities exist to support work with multi-file documents. On operating systems with multi-processing we may experience an almost WYSIWYG effect: one window contains the text edited and another one allows for instantaneous previewing.

Piotr Bolek: *LATEX2HTML (tutorial)*
[Patrz str. 37 w niniejszym Biuletynie.]

Abstract: The LATEX2HTML package offers a quite specific, and advantageous at places, way of creating hypertext documents allowing for a conversion of LATEX documents to the format of HTML. The installation and the configuration of the package was shown together with examples of converting documents of various kinds ("plain text" documents, illustrated documents, documents with mathematical formulae). Additionally, it was shown how the default settings of the package can be changed to influence the layout of the HTML documents generated by the package.

Adam Kolany: *O zawiązywaniu buta glizdą czyli ryba, wędka, czy kawałek kija ze sznurkiem?* [*Strap your shoes using an ascaris; in other words, a fish, an ankle or a stick with a piece of string*].

Streszczenie: TEX-owe bazy danych (w szczególności zostało zademonstrowane jak można, w łatwy sposób, uzyskiwać różne efekty oddziałując na te same dane różnymi, nietrudnymi do zaprojektowania, zestawami makr). Przetwarzanie wieloźródłowe. Wstawki PostScriptowe-owe (podkolorowywanie fragmentów tekstu, obracanie, lustrzane odbicia). Współpraca z AWK-iem. Przetwarzanie kaskadowe.

Abstract: TEX data bases (in particular it was shown how, one may easily achieve various effects by approaching the same data with various packages of macros, not too difficult to develop). Multi-source processing. PostScript insertions (background colour, rotating, mirroring). Cooperating with AWK. Cascade processing.

Włodzimierz Macewicz: *Narzędzia do sprawdzania pisowni dla języka polskiego – stan obecny, oczekiwania i możliwości rozwoju* [*Spell-Checking Tools for the Polish Language – the Current State, Expectations and the possibilities of Development*].

Piotr Chrząstowski: *SYBISLAW – TEXtowa bibliograficzna baza danych* [*SYBISLAW – a TEX bibliographic data base*].
[Patrz str. 52 w niniejszym Biuletynie.]

Abstract: The SYBISLAW system (a SYstem for SLAVistic BIbliography) is an information system designed by Piotr Chrząstowski and Marcin Engel for the Institute of Polish Slavistics of the Polish Academy of Sciences. The goal is to create an environment for the introduction and editing of data for a Slavistic Dictionary. The system was implemented based on LATEX.

Petr Olsak: *TEX-owanie po Czesku i Słowacku: problemy i rozwiązania* [*TEX in Czech and Slovak environment: problems and solutions*].

Streszczenie: Czeskie i słowackie zwyczaje typograficzne. Specyficzne znaki diakrytyczne. Fonty (problemy kodowania, fonty: wirtualne, CS i postscriptowe). Formaty lokalne.

Abstract: Czech/Slovak typography standards and diacritics. Fonts (virtual fonts, problem of various encodings, CS fonts, PostScript fonts). Local formats.

Walne Zebranie GUST-u/GUST General Meeting

Bogusław Jackowski, Piotr Strzelczyk i Piotr Pianowski: *Narzędzia usprawniające łączenie TEX-a z PostScriptem* [*Utilities for a TEX–PostScript link*].

Streszczenie: Zaprezentowane zostały m.in.:

- Najnowsza wersja pakietu PS_VIEW służącego do przeglądania dokumentów PostScriptowych.
- Program TIFF2PS (napisany w PostScripcie) umożliwia zamianę grafiki zapisanej w formacie TIFF 6.0 na format EPS.
- Program TTF2PF (napisany w PostScripcie) do konwersji fontów TrueType do postscriptowego formatu Type 42.
- Program PF2AFM (napisany w PostScripcie), generuje plik AFM z pliku PFB lub PFA i – ewentualnie – pliku PFM; narzędzie to jest użyteczne w przypadkach gdy font PostScriptowy jest niekompletny, tzn. gdy brak jest pliku AFM.
- Zestaw makr TEX-owych COLORMAP – mały ale często przydatny pakiet, pozwalający na modyfikację grafiki bitmapowej z wnętrza programu TEX-owego, np. kolorowanie grafiki czarno-białej, rozjaśnienie itp.

Abstract: A release of a few tools that facilitate using TEX + PostScript was announced:

- The newest version of the PS_VIEW package for previewing PostScript documents.
- The TIFF2PS program (written in PostScript) for conversion of TIFF 6.0 format to EPS.
- The TTF2PF program (written in PostScript) to convert TrueType fonts to a PostScript format Type 42.
- The PF2AFM program (written in PostScript) for generating an AFM file basing on a PFB or a PFA and – possibly – a PFM file; the tool is useful in the cases when a PostScript font is incomplete, for example when an AFM file is missing.
- A set of TEX macros COLORMAP for modifications of bitmat graphics from inside of TEX, e.g., colourizing a white-and-black graphics, brightening, and the like.

Marek Battek: *Dlaczego wydawnictwa nie lubią TEX-a?* [*Why the Publishers Don't Like TEX*].

20.00–∞ Ognisko/Bonfire

2.05.1998 (SOBOTA/SATURDAY)

Krzysztof Leszczyński: *TEX na serwerze WWW* [*TEX at a WWW server*].

Streszczenie: TEX może pracować nie tylko na konsoli, ale również w środowisku bezterminalowym, na przykład na serwerze WWW. Używanie TEX-a w takim środowisku wymaga specjalnego traktowania, TEX nie ma prawa zgłaszać błędów,

ani zawiesić serwera http. Kolejny problem to bezpieczeństwo: źle napisane makro może, w nieprzyjaznych rękach, narazić na szwank bezpieczeństwo naszego systemu.

Abstract: TEX can work not only on a console but also in a non-terminal environment, for example on a WWW server. The use of TEX in such an environment requires extra treatment. TEX is not allowed to announce error messages nor hang down the server. Safety is another problem: a wrongly written macro can, in unfriendly hands, bring a danger upon our system.

Tomasz Przechlewski: *Publikacje elektroniczne: TEX i Acrobat/PDF (tutorial)* [*Electronic Publications: TEX and Acrobat/PDF (tutorial)*].

Streszczenie: Omówione zostały: podstawowe pojęcia formatu PDF, składniki technologii Acrobat (Acrobat reader, exchange, pdf-writer, distiller, distiller assistant, catalog, capture). Tworzenie dokumentów w formacie PDF: TEX → dvips → distiller oraz bezpośrednio TEX → PDF. Instrukcja PDFmark. Integracja dokumentów w formacie PDF w sieci WWW. Formularze.

Abstract: The basic features of the PDF format was discussed, together with the components of the Acrobat technology (Acrobat reader, exchange, pdf-writer, distiller, distiller assistant, catalog, capture). Creating documents in the PDF format: TEX → dvips → distiller and straight TEX → PDF. The PDFmark instruction. Integration of documents in the PDF format on WWW. Forms.

Janusz M. Nowacki: *Problemy z komputerową rekonstrukcją Antykwy Półtawskiego* [*Problems with a Computer Reconstruction of the Półtawski's Antykwa font*].

Streszczenie: Źródła graficzne czcionek, ich dostępność i jakość. Tworzenie obwiedni liter w programach graficznych. Podstawowe wymagania obwiedni zgodnie z zasadami Adobe. Przenoszenie rysunków liter do programów typu FontoGrapher itp. Obróbka fontu w np. FontoGrapherze (kopiowanie znaków, marginesy znaku, dorabianie znaków itp.). Kerning. Hinty. Generowanie fontu i jego ocena. Inne metody tworzenia znaków fontu (MetaPost).

Abstract: The graphical sources of the font, their availability and quality. The creation of letter outlines in graphical programs. The basic requirements concerning the outlines according to Adobe. Moving the images of letters to programs like FontoGrapher etc. Processing the font in FontoGrapher and the like (copying the characters, margins of a character, adding new elements to a character). Kerning. Hints. Generating the font and its estimation. Other methods of creating the font (MetaPost).

Andrzej Tomaszewski: *Projektowanie książki naukowej (tutorial)* [*Designing a Scientific Book (tutorial)*].

warsztaty/workshop

3.05.1998 (NIEDZIELA/SUNDAY)

warsztaty/workshop

Pożegnanie/farewell

Wyciąg z protokołu VI Walnego Zebrania GUST

Ewa Koisar

Zebranie odbyło się 2 maja 1998 r. w Ośrodku Wypoczynkowym Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Bachotku o godz. 14.30. Ponieważ w pierwszym terminie nie było quorum, zarządzono przerwę i drugi termin zebrania zwołano na godz. 15.00.

Wybory

1. Wybór przewodniczącego Zebrania. Zebranie w drugim terminie otworzył Tomasz Przechlewski, który po powitaniu zgromadzonych zaproponował prowadzenie zebrania przez Jerzego Ludwichowskiego. Zebrani jednogłośnie wybrali Jerzego Ludwichowskiego na przewodniczącego zebrania.

2. Wybór Komisji Skrutacyjnej. Do komisji skrutacyjnej wybrano jednogłośnie następujące osoby: Marek Battek, Jacek Kmiecik, Maria Winczura i Janusz M. Nowacki.

4. Głosowanie nad wnioskiem o przyjęcie sprawozdania finansowego. W głosowaniu udział wzięło 60 osób, za przyjęciem wniosku było 59 głosów, jeden głos był wstrzymujący.

5. Głosowanie nad wnioskiem o udzielenie absolutorium ustępującemu Zarządowi. Wniosek przyjęto jednogłośnie (60 głosów za).

6. Wybór Prezesa. Przewodniczący zapoznał zebranych z tą częścią Statutu, która mówi o obowiązkach Prezesa i członków Zarządu. Na stanowisko prezesa zgłoszono dwie kandydatury:

1. Tomasz Przechlewski (Sopot)
2. Piotr Strzelczyk (Sopot)

W głosowaniu tajnym T. Przechlewski otrzymał 50 głosów, P. Strzelczyk 9 głosów, jeden głos był nieważny. Prezesem GUST-u wybrany został T. Przechlewski.

7. Wybór członków Zarządu. W tajnym głosowaniu oddano 61 głosów, wszystkie były ważne. Kandydatami były niżej wypisane osoby i każda z nich otrzymała następującą liczbę głosów:

1. Bogusław Jackowski (Gdańsk) 57
2. Andrzej Icha (Gdańsk) 14
3. Ewa Kmiecik (Kraków) 28
4. Mariusz Olko (Warszawa) 33
5. Janusz Marian Nowacki (Grudziądz) 49
6. Włodzimierz J. Martin (Gdańsk) 14
7. Aleksandra Tomczuk (Gdynia) 50
8. Jolanta Szelatyńska (Toruń) 58
9. Jerzy Ludwichowski (Toruń) 46
10. Piotr Strzelczyk (Sopot) 34
11. Bogusław Lichoński (Gdynia) 45
12. Stanisław Romański (Warszawa) 13
13. Piotr Bolek (Warszawa) 27
14. Ryszard Kubiak (Gdańsk) 32

15. Włodzimierz Macewicz (Warszawa) 29
16. Anna Rudnik (Warszawa) 19
17. Piotr Budzik (Poznań) 26
18. Krzysztof Leszczyński (Warszawa) 21
19. Zofia Walczak (Óódź) 11

W wyniku głosowania do Zarządu weszły następujące osoby: B. Jackowski, R. Kubiak, B. Lichoński, J. Ludwichowski, W. Macewicz, J. M. Nowacki, M. Olko, P. Strzelczyk, J. Szelatyńska, A. Tomczuk. Na swoim pierwszym zebraniu Zarząd wybrał dwóch wiceprezesów, którymi zostali Jerzy Ludwichowski oraz Włodzimierz Macewicz. Sekretarzem GUST-u została Jola Szelatyńska a skarbnikiem Ola Tomczuk.

8. Wybór Rzecznika Dyscyplinarnego. Na Rzecznika Dyscyplinarnego zgłoszono kandydatury następujących osób:

1. Włodzimierz J. Martin (Gdańsk) 34
2. Maciej Głowacki (Gdańsk) 26

W głosowaniu tajnym Rzecznikiem Dyscyplinarnym wybrany został W. J. Martin.

9. Wybór członków Komisji Rewizyjnej. Na członków Komisji Rewizyjnej zgłoszono kandydatury następujących osób:

1. Ewa Koisar (Warszawa) 58
2. Antoni Walter (Gdańsk) 54
3. Ziemowit Borowski (Warszawa) 52
4. Maciej Głowacki (Gdańsk) 54

W głosowaniu tajnym członkami Komisji Rewizyjnej zostali wybrani: E. Koisar, A. Walter, Z. Borowski i M. Głowacki.

10. Wybór członków Sądu Koleżeńskiego. Na członków Sądu Koleżeńskiego zgłoszono kandydatury następujących osób:

1. Joanna Marszałkowska (Gdańsk) 40
2. Piotr Bolek (Warszawa) 44
3. Adam Kolany (Katowice) 19
4. Krzysztof Leszczyński (Warszawa) 30
5. Adam Dawidziuk (Warszawa) 41
6. Andrzej Icha (Gdańsk) 35
7. Stanisław Romański (Warszawa) 48
8. Piotr Budzik (Poznań) 27

W głosowaniu tajnym członkami Komisji Rewizyjnej zostali wybrani: J. Marszałkowska, P. Bolek, A. Dawidziuk, A. Icha i S. Romański.

Członkowie honorowi

Zebrani jednomyślnie przyjęli propozycję Zarządu nadania godności Członka Honorowego GUST (statut GUST, rozdz. III art. 12) Markowi Ryćko, Hannie Kołodziejskiej i Keesowi van der Laanowi.

Inne sprawy

Przegłosowano podwyższenie, nie zmienianych od trzech lat wysokości składek członkowskich. Składka roczna wynosi teraz 30 zł, ulgowa składka studencka 15 zł, a minimalna składka dla członka wspierającego 150 zł.

TUG '98

XIX Konferencja TEX Users Group

Ewa i Jacek Kmiecik

W dniach od 17 do 20 sierpnia 1998 r. w Toruniu odbyła się XIX Światowa Konferencja TEX Users Group. Konferencję zorganizował GUST, z wykorzystaniem zaplecza technicznego Uniwersytetu Mikołaja Kopernika.

W konferencji wzięły udział 62 osoby z 13 krajów świata, a wśród nich takie TEX-owe osobistości, jak Mimi Jett (prezes TUG), Barbara Beeton (American Mathematical Society), Marion Neubauer (prezes DANTE), Daniel Taupin (MusixTEX), holenderska grupa 4TEX... Wszystkich nie sposób wymienić w tym miejscu. Każdy z uczestników otrzymał stosowny prezent – okolicznościową torbę z wyposażeniem: materiały konferencyjne, segregator z notatnikiem i długopisem (firmy SUN), GUST-owny breloczek (wykonany przez J. M. Nowackiego), koszulkę TUG '98 oraz zaproszenie na uroczystą kolację w toruńskim Dworze Artusa.

Jeszcze przed właściwym otwarciem konferencji odbywały się warsztaty TEX-owe. Bardzo trafnym okazał się pomysł Hansa Hagena, który przeprowadził swój tutorial – *Actually Making an Electronic Document* – w dwóch częściach (15.08 i 22.08). Uczestnicy tutorialu otrzymali materiały z nim związane jeszcze przed przyjazdem do Torunia i w ramach tutorialu wykonywali swój projekt, tak więc mogli gruntownie wykorzystać swojego tutora, jego wiedzę i doświadczenie TEX-niczne.

Równie dobry i ciekawy okazał się tutorial prowadzony przez B. Jackowskiego (*TEX and PostScript Integration*), szkoda, że jednodniowy – trwał prawie do godziny 22.00 z małymi przerwami na kawę, obiad i kolację.

Trzeci tutorial: Phila Taylora i Jiřího Zlatuški, pod wiele obiecującym tytułem: *Document Design & Markup Converging Worlds of CT&EP*, w rzeczywistości był przypomnieniem referatów Phila z biuletynów GUST-owych 4(1994) i 5(1995): *Book Design for the TEX Users* (dostępnych także w archiwum GUST) oraz zaprezentowaniem kilku ciekawych, zdaniem prelegentów, stron WWW wraz z ich kodem źródłowym.

Konferencję zainaugurował uroczysty bankiet – a w zasadzie oficjalne przemówienie Jurka Ludwichowskiego, który w zwięzłych i treściwych słowach powitał wszystkich, pokrótce przedstawił osobistości „pół-światka” TeX-owego, po czym… zaprosił do degustacji przygotowanych specyjałów. Degustacja degustacją, ale po takim bankiecie mało komu chciało się pójść na kolację.

Referaty prezentowane w ramach konferencji poruszały wiele ciekawych zagadnień, których nie sposób w tym miejscu przedstawić ze szczegółami (zainteresowanych odsyłamy do materiałów konferencyjnych – zamówienia można składać w sekretariacie GUST).

Karel Skoupy omówił NTS (*New Typesetting System*) – nowy system do składu, a Miroslava Misáková – przykłady składu wielokolumnowego ze zmianą szerokości znaków.

Taco Hoekwater porównywał fonty bitmapowe i wektorowe, poruszał problem konwersji źródeł METAFONT-owych na fonty postscriptowe Type 1. Gilbert van den Dobbelsteen zaprezentował nową przeglądarkę dla plików *.dvi – DVIview (wprawdzie referat poza oficjalnym programem, ale przedstawione oprogramowanie zapowiada się bardzo interesująco!).

Richard Kinch prezentował nowe, publicznie dostępne fonty do składu matematycznego. Fonty są optycznie zgodne z krojem Times New Roman i mają układ znaków identyczny z fontami CM. Są dostępne ze strony `http://truetex.com`. Karel Píška omówił TeX-owe rękopisy gruzińskie, a Kaveh Bazargan – rękopisy perskie i zagadnienia związane z ich komputerową reprezentacją.

Profesor Daniel Taupin przedstawił dwa bardzo przydatne konwertery: LaTeX2HTML i ltx2rtf do konwersji dokumentów LaTeX-owych na format HTML i RTF (czyli m.in. MS Word). A skoro już mowa o Windows, to dzięki ekipie Erika Frambacha (team 4TeX) mieliśmy okazję zobaczyć Office 2000 czyli 4TeX-a.

Doktor Richard Nickalls zaprezentował sposób wykorzystania TeX-a na sali operacyjnej, do rejestracji zapisów anestezjologicznych. Dlaczego właśnie TeX musiał być dostosowany do tego celu? Bo – jak stwierdził prelegent – jest to jedyny niezawodny system, a życie ludzkie nie może w trakcie operacji czekać np. „na zrebutowanie się systemu”. Doktor Nickalls zaprojektował na bazie LaTeX-a i GnuPlot-a swoją własną bazę informacyjną – a całość pracuje na komputerze pc386 bez najmniejszych potknięć.

Hans Hagen przedstawił demo kalkulatora czyli integrację TeX-a, METAFONT-a, Javascript i PDF, program MetaTeX, oraz dwuczęściowy referat dotyczący wizualnej lokalizacji i usuwania usterek w TeX-u (moduł do wizualnej analizy elementów składowych niskiego poziomu – pudełka, kleje, odstępy, wypełnienia). Wygłosił on także ostatni wykład pt. „TeX w następnym tysiącleciu”.

Hans Hagen był zresztą bezspornym „liderem” tej konferencji, o czym świadczą otrzymane trzy nagrody przyznawane przez uczestników konferencji: za formę (nagroda im. Kathy Booth), treść referatów i za całokształt… Istotnie, prezentacje Hansa mogły się podobać, a poruszane zagadnienia stanowią znaczący akcent w TeX-owym dorobku ostatnich lat.

oficjalne
logo konferencji

Równie interesujące były polskie wystąpienia.

Piotr Bolek zademonstrował definiowanie i wykorzystanie deseni za pomocą METAPOST-a zaś Marcin Woliński przedstawił LaTeX-owy pakiet PretPrint – analizator leksykalny i syntaktyczny.

Włodek Bzyl opowiedział o tym jak przystosować do współpracy z językiem polskim system CWEB, który to system używany jest do tworzenia dokumentowanych (*literate*) programów w języku C. Ponadto pokazał jak zmusić program TeX do prawidłowej kompilacji plików zawierających polskie znaki w dowolnym układzie, np. Latin 2, Mazovia oraz do komunikacji z użytkownikiem w języku polskim.

Janusz M. Nowacki zaprezentował uczestnikom konferencji Antykwę Toruńską, oficjalny font konferencji, a Bogusław Jackowski omówił nową stronę kodową QX, jaką zastosowano m. in. w tym foncie. B. Jackowski przedstawił też kompresję plików EPS za pomocą CEP-a („cepowanie" prezentowano już w Bachotku) oraz łączenie TEX-a z PostScriptem.

Konferencje TEX-owe mają tę zaletę, że umożliwiają łączenie przyjemnego z pożytecznym.

Standardową rozrywką uczestników konferencji były wieczory spędzane w klubie studenckim BAZA – czyli tańce przy współczesnej muzyce wcale nie „TEX-no", piffo i... tzw. „znajomi barmana", zupełnie nie rekrutujący się z gwardii TEX-owej. Tak właśnie spędziliśmy pierwszy wieczór w Toruniu.

Ale już drugi wieczór, to ognisko z pieczonym prosiakiem na dziedzińcu malowniczo położonego zamku obronnego Golub-Dobrzyń. Uczestnicy mieli możliwość obfotografowania się ze średniowiecznymi pachołkami oraz nie mającą już nic do powiedzenia, nadzianą na rożen wieprzowiną. „Wybuchowym" akcentem wieczoru był występ „fire-mana" – czyli Gilberta van den Dobbelsteena, który ze sprawnością Smoka Wawelskiego ział ogniem ku uciesze zebranych gości.

Kolejnego wieczoru – uczta dla ducha i ciała w toruńskim Dworze Artusa. O ile duch delektował się utworami muzyki poważnej w wykonaniu kwartetu smyczkowego Toruńskiej Orkiestry Kameralnej, dla ciała przygotowano uroczystą kolację, przy akompaniamencie jazz-bandu. Co tam się nie działo, dużo by pisać...

I w tym miejscu należą się serdeczne podziękowania Joli Szelatyńskiej i Jurkowi Ludwichowskiemu – za wspaniałą organizację konferencji, Staszkowi Wawrykiewiczowi i ekipie z Centrum Komputeryzacji UMK za przygotowanie sprzętowo-programowego zaplecza konferencji, a także sprawnej obsłudze biura: hostessom i stewardom.

Wszyscy GUST-owcy, którzy nie przyjechali do Torunia niech żałują – zagraniczni goście zgodnie stwierdzili, że była to najlepsza konferencja TEX-owa. Z dobrze poinformowanych źródeł wiadomo, iż następną światową konferencję TEX-ową planuje się w Toruniu za pięć lat...

◇ Ewa i Jacek Kmiecik
jacek@regent.uci.agh.edu.pl

PROGRAM—TUG '98—PROGRAMME

Poniedziałek/Monday

Jerzy Ludwichowski, *Grand Opening and Welcome*
Chris Rowley, *LATEX & the future of TEX extensions*
Taco Hoekwater, *TEX in the next millenium: a brief introduction*
Karel Skoupý, *NTS: a new typesetting system*
Hàn Thế Thành, *Improving TEX's typeset layout* [Presented by Jiří Zlatuška]
Miroslava Misáková, *Typesetting with varying letter widths*
Piotr Bolek, METAPOST *and patterns*
Bogusław Jackowski, *Threshing EPS files*
Hans Hagen, *MetaTEX: how TEX does graphics*

evening: "Birds of a feather" sessions

Wtorek/Tuesday

TUG Annual General Meeting
Taco Hoekwater, *Metafog conversion of* METAFONT *fonts to Adobe Type1*
Richard Kinch, *Developing new TEX math fonts for the public domain*
Daniel Taupin, *LATEX2HTML for the i'x86 family of operating systems*
Erik Frambach at al, *4TEX: Office2000!*
Karel Píška, *Georgian scripts*
Kaveh Bazargan, *Can TEX generate Farsi script?*
Daniel Taupin, *ltx2rtf: export LATEX documents to Word addicts*

evening: Bonfire at Golub-Dobrzyń

Środa/Wednesday

Taco Hoekwater, *DVIview: a reference previewer*
Hans Hagen, *Visual debugging in TEX*
Bogusław Jackowski, *More TEX-PostScript links*
Janusz Nowacki at al, *Antykwa Toruńska: an electronic replica of a Polish traditional type*
Hans Hagen, *TEX, PDF, forms and JavaScript*
TUG/LUG meeting

evening: Concert & Gala Dinner at Artus' Hall

Czwartek/Thursday

Laurence Finston, *Generating a concordance from TEX input files*
Dick Nickalls, *TEX in the Operating Theatre*
Marcin Woliński, *PretPrin: a LATEX2ε package for prettyprinting texts in formal languages*
Włodek Bzyl, *Adding national language support to the CWEB packages and the TEX program*
Bogusław Jackowski, *The QX Layout of fonts*
Hans Hagen et al, *TEX in the next milenium*
General discussion & close

evening: TUG Board meeting